

**Oświadczenie złożone
przez senatora Macieja Grubskiego
na 24. posiedzeniu Senatu
w dniu 16 grudnia 2008 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra obrony narodowej Bogdana Klicha

Szanowny Panie Ministrze!

GROM jest jednostką wojskową przeznaczoną do wykonywania misji specjalnych o wysokim priorytecie i stopniu ryzyka. Charakterystyczne cechy działania jednostki to: zaskoczenie, skrytość, szybkość i agresja działania oraz precyzyjne (chirurgiczne) uderzenia w cel. Jednostka może wykonywać misje specjalne w warunkach wojny, kryzysu lub pokoju w bardzo wrażliwym środowisku politycznym i militarnym. Realizowane przez jednostkę GROM misje wymagają dokładnej selekcji, doboru i szkolenia personelu, ciągłego podtrzymywania i doskonalenia technik, taktyk i procedur bojowych, użycia specjalistycznej broni, amunicji i materiałów wybuchowych, precyzyjnego planowania, synchronizacji i wysoce zintegrowanych technik szturmowych, w szczególności podczas walki w pomieszczeniach i w terenie zurbanizowanym. Działania szturmowe w budynkach wymagają zaawansowanych umiejętności strzeleckich, opanowania wybuchowych metod wejść do pomieszczeń, specjalistycznych umiejętności wspinaczkowych i wysokościowych oraz zastosowania specjalnych technik w celu uzyskania zaskoczenia.

Wartość strategiczna jednostki GROM wyraża się w dużej mierze poprzez jej fundamentalne funkcje, takie jak nadzwyczajna wola odniesienia sukcesu, samodzielność, kreatywność i niekonwencjonalne podejście do napotykaných problemów, wola współpracy z innymi siłami. Wymienione przymioty, wyrobione i doskonalone przez lata, bazują na cechach typu commando i żołnierza dyplomaty. Cechy te jednostka może wykorzystywać pośrednio lub bezpośrednio, niezależnie lub dla wsparcia jednostek konwencjonalnych.

W mojej ocenie do głównych zadań GROM należą:

- przeciwterrorystyczne działania lądowe i morskie, w tym operacje uwalniania zakładników;*
- akcje bezpośrednie w ramach operacji przeciwterrorystycznych oraz wsparcia sił konwencjonalnych;*
- rozpoznanie specjalne (gromadzenie i dostarczanie informacji o znaczeniu strategicznym dowództwom i decydentom politycznym);*
- działania ochronne (ochrona VIP w rejonach wysokiego zagrożenia).*

Jak można ocenić aktualny stan jednostki GROM? W mojej ocenie znacząco odbiega on nie tylko od pierwotnych założeń, ale przede wszystkim od współczesnych standardów przyjętych w elitarnych siłach specjalnych głównych państw sojusznicych. Zmiana podporządkowania, wykonywanie na rzecz pozostałych komponentów wojsk specjalnych zadań związanych z ich wyposażeniem i zabezpieczeniem logistycznym, kosztem obniżenia własnej sprawności, rozrost struktury etatowej niemający związku z podniesieniem skuteczności bojowej jednostki to tylko niektóre przykłady nieracjonalnych działań obniżających jej potencjał. Przyjęte rozwiązania powodują, iż znajduje się ona w nieustannej fazie reorganizacji, którą dodatkowo spowalnia rozrastająca się biurokracja będąca naturalną konsekwencją powołania dodatkowych struktur dowodzenia oraz bezkrytycznego wdrażania procedur stosowanych w wojskach konwencjonalnych. Dalsze nieprofesjonalne działania w stosunku do jednostki mogą spowodować w niedalekiej przyszłości nieodwracalną utratę potencjału bojowego, jej całkowitą degradację w krajowym systemie antyterrorystycznym i w systemie sojusznicych jednostek specjalnych.

Mając na uwadze doświadczenie światowe, można zaproponować optymalne funkcjonowanie jednostki GROM w roli narodowej jednostki przeciwterrorystycznej, zdolnej do natychmiastowej i skrytej reakcji w kraju i poza jego granicami. W nawiązaniu do procesów zachodzących w wiodących państwach NATO trzeba stwierdzić, że niezbędna jest bliska współpraca jednostki GROM ze służbami specjalnymi i policją w zakresie zwalczania terroryzmu, przy czym jako strategiczne partnerstwo traktować należy ścisłą współpracę z wywiadem wojskowym.

Niezbędne jest także wznowienie współpracy z elitarnymi jednostkami operacji specjalnych o profilu przeciwterrorystycznym, głównie USA i Wielkiej Brytanii. Dodatkową korzyścią płynącą z tej współpracy byłaby pomoc w zakresie wsparcia i przerzutu powietrznego, co z uwagi na brak odpowiednio wyposażonych, wyszkolonych i przeznaczonych do działania narodowych elementów lotniczych jest istotnym argumentem. Aktualnie żadna załoga helikopterowa nie jest przygotowana do współpracy z jednostką w celu wykonywania zadań specjalnych o wysokim stopniu ryzyka i skomplikowania. Budowana przez DWS eskadra do zadań specjalnych nie będzie w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb ze względu na typ i wiek śmigłowców, które planuje się zakupić.

GROM, realizując od 2007 r. misję w Afganistanie w ramach operacji ISAF, wykonuje zadania niskiej rangi. Działanie GROM w Afganistanie, na podobnych zasadach jak w Iraku, tj. pod taktyczną kontrolą sił amerykańskich w ramach CJSOTF (Combined Joint Special Operations Task Force), zwiększyłoby także bezpieczeństwo PKW po przejęciu odpowiedzialności za prowincję Ghazni, w której mógłby operować GROM.

Wart podkreślenia jest fakt (zgodnie z informacją przekazaną mi przez zainteresowanych), iż w 2004 r. amerykańskie połączone dowództwo sił specjalnych w Bagdadzie (gdzie GROM działał również na terenie i na rzecz polskiej strefy w Iraku) skierowało liczne pisma do ówczesnego ministra obrony narodowej z prośbą o pozostawienie jednostki GROM w jego dyspozycji. Obecnie GROM, działając w ramach ISAF w Afganistanie, może liczyć wyłącznie na siebie. Dawna współpraca operacyjna dziś praktycznie nie istnieje. Jej wznowienie wymaga mozolnej i systematycznej pracy, którą należy rozpocząć jak najszybciej. Przede wszystkim od włączenia jednostki GROM do udziału w operacji "Enduring Freedom" w Afganistanie. Pozwoliłoby to na wznowienie tejże współpracy, i to w warunkach bojowych, a jednocześnie stworzyłoby możliwość działania na rzecz bezpieczeństwa polskich żołnierzy w strefie Ghazni poprzez wyprzedzające uderzenia na cele rozpoznane jako zagrożenie także dla tej strefy. Z uwagi na trudny do określenia termin zakończenia misji w Afganistanie i prawdopodobieństwo dalszych ataków terrorystycznych bezpieczeństwo naszych żołnierzy należy traktować z ogromną powagą i optymalnie wykorzystywać w jego zapewnieniu posiadane siły i środki.

W związku z tym uprzejmie proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

- 1. Jaki jest status GROM w systemie zwalczania terroryzmu w Polsce?*
- 2. Czy jednostka GROM uczestniczy w pracach nad ustawą antyterrorystyczną i czy jest uwzględniana w krajowym systemie zwalczania terroryzmu?*
- 3. Czy obecna podległość umożliwia zachowanie charakteru działań jednostki GROM (szybkość, skrytość, skuteczność) i jej optymalne wykorzystanie w kraju i za granicą?*
- 4. Czy potencjał GROM jest w operacji w Afganistanie wykorzystywany właściwie, tj. zgodnie z przeznaczeniem, wyszkoleniem i wyposażeniem, także w celu likwidacji bezpośrednich zagrożeń w strefie Ghazni, a przez to zwiększenia bezpieczeństwa polskich żołnierzy?*

5. Czy tworzona przez DWS eskadra do zadań specjalnych będzie w stanie wykonywać zadania na rzecz sił specjalnych, jeśli będzie posiadać trzydziestoletnie śmigłowce Mi-8?

Liczę na wyczerpującą odpowiedź.

*Z wyrazami szacunku
Maciej Grubski*